

Kantelu eduskunnan oikeusasiamiehelle

Yhteystiedot

Sukunimi* Invalidiliitto / Nieminen

Etunimi* Elina

Osoite* Mannerheimintie 107

Postinumero* 00280

Postitoimipaikka* Helsinki

Maa

Suomi

Puhelin päivisin

Sähköposti fpd@invalidiliitto.fi, elina.nieminen@invalidiliitto.fi

Kantelutiedot

1. Viranomainen, virkamies tai muu julkista tehtävää hoitava taho, jonka toimintaa arvostelette. *
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, Stenbäckinkatu 9, PL 100, 00029 HUS, keskuskirjaamo@hus.fi

2. Jos kantelu koskee viranomaisen menettelyä, jota pidätte lainvastaisena, selostakaa tarkemmin -
kenen menettelyä arvostelette? *Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (Hus) verkkosivujen sisältö;
Tehohoito <https://www.hus.fi/potilaalle/hoidot-ja-tutkimukset/tehoahoito> . Sivulla todetaan seuraavaa;
"Ryhdyimme tehohoitoon vain silloin, kun arvioidaan, että potilaan hengenvaarallinen tila on ohimenevä ja
selviytyttyään hänellä mahdollisuus elää omatoimista sekä laadukasta elämää."

Pyydämme kohteliaimmin eduskunnan oikeusasiamiestä tutkimaan kyseisen lausuman toteuttamista Hus:n
potilastyössä yhdenvertaisuuden ja syrjinnän kiellon perusteella, niin koronaan liittyvissä kuin muissa
henkeä uhkaavissa tilanteissa, niiden liikuntavammaisten tai muutoin fyysisesti toimintakyvyltään
rajoittuneiden kansalaisten kohdalla, jotka saavat vammaispalvelulain perusteella henkilökohtaista apua tai
vaikeavammaisten palveluasumiseen liittyviä palveluita päivittäistoimintoihin. Samalla pyydämme
tutkimaan asiantilaa valtakunnallisesti ja että onko vastaavanlaisia toiminta- tai menettelytapoja ja niihin
liittyviä rajoituksia muissa sairaanhoitopiireissä.

Pyydämme tutkimaan, onko edellä mainittuja potilasryhmiä rajattu edellä mainittujen palveluiden käytön ja
näin päivittäistoiminnoissa puuttuvan omatoimisuuden johdosta tehohoidon ulkopuolelle? Miten paljon ja
mitä diagnooseja nämä tilanteet ovat koskeneet ja kuinka moni näistä ihmisistä on ollut työssä käyviä?
Onko heitä rajauksen perusteella syrjitty perusteetta vammasta ja sen aiheuttamasta toisen henkilön avun
tarpeesta johtuen verrattuna samassa asemassa, iässä ja työelämässä olevaan potilaaseen? Onko rajaus
tehohoidon saamiseksi omatoimiseen ja laadukkaaseen elämään tehohoidon ehtona otettu niin
kirjaimellisesti, että sen perusteella mahdollisesti lukuisilta henkilökohtaista apua tai vammaispalvelulain
vaikeavammaisten palveluasumisen piirissä olevilta vaikeavammaisilta kansalaisilta on evätty mahdollisuus
selviytyä koronasta tai muusta tehohoitoa vaativasta akuutista sairaudesta? Millä kriteereillä tehohoitoon
ottamiseksi asetettu edellytys omatoimisuudesta määritellään ja arvioidaan? Miten omatoimisuuden
arvioinnissa huomioidaan näiden edellä mainittujen potilaiden yksilöllinen terveyshistoria ja sen
vaikutukset yksilölliseen tilanteeseen suhteessa yleiseen lääketieteelliseen arvioon perusdiagnoosista?
Huomioidaanko tässä ja miten hoitolinjauksen siten kuin laki potilaan asemasta ja oikeuksista edellyttää hoidon
tapahtuvan yhteisymmärryksessä potilaan ja tarvittaessa hänen läheisten kanssa? Otetaanko näissä edellä
mainituissa tilanteissa huomioon henkilön mahdollinen työssäkäynti? Riippumatta siitä, että henkilö
saattaa tästä huolimatta olla esim. Kelan määrittelemä työkyvytön henkilö.

Toivomme kohteliaimmin eduskunnan oikeusasiamiestä tutkimaan tilanteen erityisesti Husn verkkosivuilla kirjatun omatoimisuutta koskevan ehdon oikeudenmukaisuutta suhteessa potilaiden yhdenvertaisuuteen sekä asian laajuutta valtakunnallisesti. Rikkooko rajausta perustuslain turvaamaa oikeutta elämään ja oikeutta yhdenvertaiseen terveydenhuoltoon? Turvaako julkinen valta henkilökohtaista apua tai vammaispalvelulain palveluasumista tarvitsevien vaikeavammaisten perus- ja ihmisoikeudet yhdenvertaisesti erityisesti huomioiden YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen ja sitä koskevan lisäpöytäkirjan vaatimukset?

Mitä tapahtui? * Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (Hus) verkkosivuilla havaittu sisältö; Tehohoito <https://www.hus.fi/potilaalle/hoidot-ja-tutkimukset/tehoahoito> . Sivulla todetaan seuraavaa; ”Ryhdyimme tehohoitoon vain silloin, kun arvioidaan, että potilaan hengenvaarallinen tila on ohimenevä ja selviydyttyään hänellä mahdollisuus elää omatoimista sekä laadukasta elämää.”. Helsingin Sanomista julkaistujen mielipidekeskustelujen havainnot, jotka julkaistu 10.6.2022 lukijan mielipide; Miksi koronakuolemien määrä räjähti Suomessa tänä vuonna? Matti Pärssinen, emeritusprofessori, Helsinki sekä lukijan mielipiteeseen annettu vastaus 13.6.2022; Tehohoitoa annetaan siitä hyötyville, Matti Reinikainen, Suomen anesthesiologiyhdistyksen puheenjohtaja, Mika Valtonen, Suomen tehohoitoyhdistyksen, puheenjohtaja sekä Tero Varpula, vs. tehohoidon linjajohtaja, Hus

Milloin? * Helsingin sanomat mielipidesivut 10.6.2022 lukijan mielipide; Miksi koronakuolemien määrä räjähti Suomessa tänä vuonna? Matti Pärssinen, emeritusprofessori, Helsinki <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000008870085.html>

Helsingin sanomat mielipidesivut 13.6.2022 lukijan mielipiteeseen annettu vastaus; Tehohoitoa annetaan siitä hyötyville, Matti Reinikainen, Suomen anesthesiologiyhdistyksen puheenjohtaja, Mika Valtonen, Suomen tehohoitoyhdistyksen, puheenjohtaja sekä Tero Varpula, vs. tehohoidon linjajohtaja, Hus <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000008877670.html>

Missä? * Hus ulkoiset nettisivut <https://www.hus.fi/potilaalle/hoidot-ja-tutkimukset/tehoahoito>

Muuta? * Pyydämme lisäksi eduskunnan oikeusasiamiestä tutkimaan vastaavanlaisen omatoimisuuden edellytykseen liittyvää tehohoidon rajausta valtakunnallisesti ja että onko muilla sairaanhoitopiireillä käytössä vastaavia tehohoitoon ottamiseen edellyttäviä ns. omatoimisuuden -kriteerejä, vammaispalvelulain perusteella henkilökohtaista apua tai vaikeavammaisten palveluasumiseen liittyviä palveluita päivittäistoimintoihin käyttävien potilaiden kohdalla ja aiheuttaako ne syrjiviä perus- ja ihmisoikeudellisia vaikutuksia tai loukkauksia. Liitämme ohien liitetiedoston sairaanhoitopiirien tehohoitoa koskevien sivujen keskeisimmästä sisällöstä.

3. Miksi menettely tai päätös on mielestänne lainvastainen? *

Hus on asettanut tehohoitoon ottamisen edellytykseksi omatoimisuutta koskevan ehdon toteutumisen tehohoidon jälkeen. Edellytyksestä ei ilmene, millä asetetuilla ehdoilla omatoimisuutta arvioidaan liikuntavammaisten tai muutoin fyysisesti toimintakyvyltään rajoittuneiden kansalaisten kohdalla, jotka saavat vammaispalvelulain perusteella henkilökohtaista apua tai vaikeavammaisten palveluasumiseen liittyviä palveluita päivittäistoimintoihin.

Haluamme varmistaa, ettei asetettu edellytys omatoimisuudesta tehohoidon saamisen edellytyksenä rajaa ilman perusteltua lääketieteellistä arviota laajemmin henkilökohtaista apua tai vammaispalvelulain palveluasumisen piirissä olevia vaikeavammaisia tehohoitoa tarvitsevia potilaita tehohoidon ulkopuolelle, ilman yksilöllistä terveyshistoriallista ja muuta toimintakykyyn ja elämäntilanteeseen liittyvää arviota esim. täyttä työelämäosallisuutta tai muuta potilaan tilannetta laajemmin kuvaavaa tilaa kapeammin. Haluamme kantelullamme varmistaa, että vammaispalvelulain perusteella henkilökohtaista apua tai vaikeavammaisten palveluasumiseen liittyviä palveluita päivittäistoimintoihin käyttävät potilaat eivät rajaudu tehohoidon

ulkopuolelle lainvastaisin hoidonrajuksin ja että oikeus elämään ja yhdenvertaisiin terveydenhuollon palveluihin toteutuu valtakunnallisesti.

4. Oletteko kannellut tai valittanut asiasta jo muulle viranomaiselle? * Emme ole kannelleet tai valittaneet asiasta muille viranomaisille.

Mille viranomaiselle? * Emme ole kannelleet tai valittaneet asiasta muille viranomaisille.

Milloin? * Emme ole.

Onko asia jo ratkaistu? * Ei ole.

Liitetiedostot

1. Koonti eri sairaanhoitopiirien tehohoitoa koskevista nettisivuista
2. Lääkärehti Ajassa, Elina Nieminen, lakimies OTM, Invalidiliitto Ry Kuka otetaan, jätetäänkö vammainen?
<https://www.laakarilehti.fi/ajassa/nakokulmat/kuka-otetaan-jatetaanko-vammainen/>